

Domoljub

V Ljubljani, 16. november 1938

Leto 51 • Štev. 46

Po njih delih jih boste spoznali

Vsak kmet pozna in ceni vrednost drevesa po sadovih, katere drevo rodi leto za letom. Če so ti sadovi dobri, potem se kmet drevesa veseli in mu bo še nadalje gnojil in skrbel zanj. Če pa drevo rodi slabe sadove, potem se bo kmet nad drevesom nekaj časa jezil, a končno bo pa vzel sekuro v roke, drevo posekal in ga vrge v ogenj. Saj drugega pač ne zasluži.

Pri nas v Jugoslaviji so v dobi strahovlade vsadili drevo, katero se je s svojimi mogočnimi vejami razrastlo po vsej Jugoslaviji. To drevo so zasadili general Živkovič, Jeftič, pri nas v Sloveniji sta pa to drevo prav posebno negovala dr. Kramer in Pucelj, ki sta nosilca slovenskega liberalizma v povojni dobi. To drevo je hotelo vse drugo uničiti, če ni šlo na lep način, pa na grd. Toda čeprav je to drevo nekaj let bogotno rastle, vendar ni prineslo dobrega sadu ne Jugoslaviji, prav posebno pa še nam Slovenem ni prinašalo nobenega dobrega sadu, kvečjemu kisle lesnike.

Vi kmetje se gotovo še prav dobro spominjate, kako so slovenskemu narodu vtepal v glavo neko »jugoslovensko« misljenje, katerega naj bi se oprijeli vsi brez izjeme. Slovenski kmet naj bi prenehal biti slovenski kmet, kar je bil že tisočletja in postal jugoslovenski kmet. Istotako so pritiskali na delavca, obrtnika, inteligenta, vsi, prav vsi, naj bi v par letih pozabili, da jih je rodila in zibala slovenska mati. Zaradi tega so morali izginiti iz slovenskih čitank v šolah odstavki, ki govorijo o slovenskem narodu, o slovenskem jeziku; dijaki in dijakinje po srednjih šolah naj bi v kratkem pozabili na svoj slovenski rod. Uradnik je bil prestavljen daleč v tuje kraje, če je hotel še naprej slovensko misliti in čutiti. Vsak Slovenec je moral na svoji koži bridko čutiti, če ni hotel takoj postati »Jugosloven«. Popolnoma so pozabili na zlato besede našega pokojnega kralja: »Le dober Srb, Hrvat in Slovenec morejo biti tudi dobri Jugoslovani.«

JNS-arji so hoteli izbrisati s sveta vse tisto, karkoli diši po slovenstvu. Naši časopisi niso smeli niti besedo slovenski narod zapisati. Zato so razpustili Prosvetno zvezo, razpustili na stotine prosvetnih društev, zapetili prosvetne domove, ker se je v njih gojila slovenska zavednost. V imenu te jenesarske miselnosti so Vas pretepali, ko ste hoteli na skromen način proslaviti 60 letnico našega narodnega voditelja dr. Korošca. S pendreki so Vas pretepali po ljubljanskih ulicah, zapirali v ječe. Njihovi podrepaniki so v sleher-

nem kraju ljudi ovajali, češ, da so protidržavni. To so bili sadovi, ko je rastle jenesarsko drevo. Vprizorili so šenčurske dogodke, aretirali naše najboljšje može in fante, dekleta in žene ter jih zaprli. Znano je, da so bile na ljubljanski policiji in na sodišču vse celice polne naših najboljših pristašev, ker so jim očitali, da so hoteli napraviti vstajo in odtrgati Slovenijo od Jugoslavije. To so bili sadovi!

Nikjer ni bil človek varen pred njimi. Nikdar še ni tako bujno cvetelo ovaduštvo kakor tedaj. Ovaduše so Vam pošiljali pod okna Vaših hiš in prisluškovali, kaj se razgovarjate s svojo družino. Pač žalostni časi! Za velike vsote ste bili kaznovani, če ste se le količkaj drznili drugače govoriti, kakor so oni Vam ukazovali.

In kakšni so bili sadovi njihovega dela na gospodarskem polju. Zavladala je tako velika gospodarska stiska, kakor je naš narod še ni doživel. Vsi posli so prenehali. Število brezposelnih je strašno naraščalo. Kmet je lezel v dolgove in zadolžitev kmeta je pretresala vso državo. Vprašanje kmečkih dolgov je tako izgledalo, da ga sploh ni mogoče rešiti.

Te in še neštete druge žalostne posledice v notranji in zunanji politiki so bili sadovi njihovega dela. To so pač kisli sadovi tistega drevesa, ki so ga Živkovič, Jeftič, Kramerji, Puceljevi in drugi zasadili v naši lepi Jugoslaviji. To drevo pač ne zasluži, da bi še nadalje rastle na slovenski zemlji, treba je to drevo s koreninami izrjaviti iz slovenske zemlje.

Pa je prišla pred tremi in pol leti stiska tako daleč, da je bil v nevarnosti obstoj same države. Ljudska nevolja je priklopela do viška, ki je končno vendar pomedla z ljudmi, ki so se sami s silo držali na vladi. In prišla je JRZ, ki se je lotila dela z vso pridnostjo. Toda tudi najbolj priden in brihten kmet ne more v kratkem času popolnoma spraviti v red grunta, ki je na robu propada. Tako tudi sedanja vlada ni mogla vsega storiti. Toda

resnica je, da je sedanja vlada napravila silno veliko dobrega.

Predvsem je narodu vrnila svobodo. Danes človek lahko svobodno izraža svoje mnenje in prepričanje, ne da bi ga že zaradi tega zaprli v ječo. Sedanja vlada je odprla ječe, v katerih je bilo od prejšnjega režima zaprtih na tisoče nedolžnih ljudi. Na svobodo je bilo izpuščenih 18.000 krivcev, ki so se nahajali v ječah. Interniranih ministrov, politikov in poslancev je bilo od leta 1929. do 1934. 34, a od tedaj pa do danes ni bil interniran niti eden. Tisti, ki so zaradi strahu pred JNS-arsko gospodo zbežali v tujino, so se pod to vlado vrnil domov in nihče jih ne preganja.

Veliko se je napravilo za naše gospodarstvo, za našega kmeta, uredilo se vprašanje kmečkih dolgov, vprašanje zamrznjenih kreditov po posojilnicah, znižali so se davki. Izdelovale so se ceste in mostovi, zidale javne stavbe itd. Vemo, da je še marsikaj treba urediti. Toda že ta dela, ki kot dobri sadovi kažejo in pričajo, da je drevo, ki sta ga zasadila dr. Stojadinovič in dr. Korošec vse drugačno kakor pa prejšnje. Po njih sadovih jih boste spoznali!

Ker so nasprotniki slovenskega naroda spoznali, da bi pri prihodnjih volitvah popolnoma propadli, so zbrali njihovi vodje tiste Slovence, ki niso bili nikdar pravi Slovenci, marveč izkoreninjenci našega naroda in so se skupno z Živkovičem in Jeftičem obesili dr. Mačku na vrat. Mi samo obžalujemo, da je dr. Maček tako kratkoviden, da je sprejel na listo ljudi, ki so največ škodovali i hrvatskemu in slovenskemu narodu, ki so postali iz največjih zagovornikov centralizma, zagovorniki federacije. Če ni to hinavščina!

Naš narod, njega posamezni stanovi, kmet, delavec, obrtnik, uradnik, trgovec bo pa volil dr. Korošca in njegove ljudi, kajti tudi te poznamo po njegovih sadovih. Pokažimo, da smo politično toliko zreli, da nas ne bosta vodila za nos ne dr. Kramer, ne Pucelj, ne tisti, ki zanikajo naš narod. 11. december mora biti dan, ko bo slovenski volivec vzel v roke sekuro in posekal jenesarsko drevo, ki ne spada na vrt naše drage Slovenije, ker nam je rodilo njihovo delo tako strašno kisle in grenke sadove.

Kdo bo v Sloveniji volil proti dr. Korošču? Predvsem priganjači Živkovičevega in Jevtičevega nasilnega režima. Njim so se v bratski slogi pridružili tako zvani krščanski socialisti, salonski socialisti, komunisti, mačkovci in za nameček še peščica ljudi, ki pravijo, da hočejo oživiti pravo SLS. Ta pisana družba je edina le v tem, da hoče rušiti slovensko skupnost pod vodstvom dr. Korošca. Tem ljudem pošteni Slovenci 11. decembra ne bodo dali nobenega poslanca.

Slabo orožje nasprotnikov

V vsakem volivnem boju imajo naši nasprotniki v rokah orožje, ki ga mi, kot poštene krščanski ljudje, sovražimo. To orožje je laž. Laži in obrekuje, nekaj se bo že prijelo, to je staro geslo vseh svobodomiselcev, tudi slovenskih. Tudi v sedanjem volivnem boju bodo naši nasprotniki trosili kope laži, ustno in po letakih, dobro vedo, da je vedno mogoče najti naivneža, ki bo verjel še tako bedastim lažem.

Mi dobro vemo, da je velikanska večina naših pristašev politično tako zrela, da zna v volivnem boju dobro ločiti laž in resnico, vendar je prav, da o tem par besed spregovorimo zato, da se vsakdo prepriča, kako imajo laži naših političnih nasprotnikov kratke rep.

Eno takih laži, ki jih zadnje čase zlasti liberalno in viteško meščanstvo širi, je ta, da nas je vlada že prodala našim sosedom. Ne prodala, ampak rešila nas je naša vlada sovražnikov. Ali je vlada naredila napako, če nas je rešila vojske, ki nam je skoraj vseh 20 let našega obstoja grozila in če je sklenila s sosedi trgovske in prijateljske pogodbe, ki nam za bodoče čase obljublajo mir in gospodarski napredek? Če bi vlada ne napravila drugega kakor to, da nas je v težkih dneh rešila vojne nevarnosti, bi bilo vredno, da jo gre volit vsak iskren državljani. Ne prodane, ampak zavarovane so vse naše meje tako, kakor niso bile še nikdar.

In še nekdo nas je prodal! Kaj mislite kdo? Sam voditelj Slovencev, dr. Korošec, je svoj narod prodal Srbom! To vam trdijo sto in en procentni Slovenci, to ponavljajo za njimi celo Kramarjevi, Marušičevi, Pucljevi in Pucovi pristaši, o katerih vemo, kako so kupčevali na račun Slovencev doli v Belgradu. Kako nas je torej dr. Korošec »prodal«? Tako, da je poskrbel, da je bilo slovenskim kmetom odpuščenih 250 milijonov dinarjev dolgov in da je v slovenske denarne zavode prišlo okrog 200 milijonov denarja, s katerim je slovensko združništvo prebolelo strašno krizo, ki jo je v glavnem zakrivila Živkovičeva in Jevtičeva diktatura. Tisoči slovenskih gruntov so bili na ta način rešeni gotovega propada.

Kako nas je Korošec še »prodal«? Tako, da je poskrbel za saniranje bratovskih skladnic in s tem rešil pokojnine tisočim delavcem, tako da je priboril delavcem starostno zavarovanje in zakon o najnižjih mezdah.

In še nas je »prodal«! Za Slovenijo je izposloval 209 milijonov dinarjev za zgradbo in ureditev modernih avtomobilskih cest, ki se že grade in ki bodo vabile tuje v našo lepo Slovenijo in dale tisočim našim brezposelnim kruha. Za regulacije rek je izposloval Sloveniji 51 milijonov iz posebnega fonda. Za nove železnice je Slovenija dobila zadnja tri leta 50 milijonov dinarjev. V Ljubljani

grade vseučiliška poslopja, ki bodo stala državo okrog 25 milijonov dinarjev.

Pod vlado dr. Korošca je naša banovina gradila in dala ljudstvu toliko, da skoraj ni vasi v Sloveniji, ki bi tega ali onega javnega dela z banovinsko pomočjo ne izvršila. Električna prodira že v najbolj oddaljene predele dežele, grade se nove ceste in urejajo stare, grade se vodovodi in cisterne, v vsaki nesreči priskoči banovina izdatno na pomoč. Vsakdo lahko izračuna, kaj bi bilo iz Slovenije, če bi nas dr. Korošec vseh 20 let tako »prodal« Srbom, kakor nas je zadnja tri leta.

Še polno drugih laži se te dni širi po deželi. K njim se povrnemo prihodnjič. Za danes svetujemo našim ljudem, naj primejo vsakogar, ki take stvari govori, za besedo in naj poskrbe, da bo svoje trditve dokazoval pred sodiščem.

Nova samouprava borze dela v Ljubljani

Vlada dr. Stojadinoviča in dr. Korošca je v tri- in polletni dobi, odkar stoji na krmilu države, posvetila veliko skrb socialni zaščiti delavskega stanu.

V času gospodarske krize se je izkazalo, da igra v družabnem življenju preskrbovanje brezposelnih delavcev veliko vlogo za ohranitev socialnega ravnotežja. Delavec si ne more od svojega skromnega zaslužka ničesar prihraniti, da bi od tega mogel živeti, če ostane za krajšo ali daljšo dobo brez dela in zaslužka. Razen tega pa pri današnjem stanju gospodarstva tudi večinoma ni v stanju, da bi si sam preskrbel zaposlitev. Zaradi tega je nujno potrebno, da za to skrbi državna oblast.

Borze dela so že obstojale pod prejšnjimi režimi, vendar njih ureditev ni odgovarjala potrebam delavstva in so predstavljale več ali manj dobrodelne ustanove, kjer je bil delavec deležen le miloščine. Poleg tega so prejšnji režimi vse socialne samoupravne ustanove delavstva kakor Delavsko zbornico, Okrožni urad za zavarovanje delavcev, Borzo dela itd. prepustili salon-proletarskim voditeljem, ki so z njimi gospodarili po mili volji in ki so jim služile kot oporišče za svoje strokovno in tudi politično udejstvovanje. Nameščali so v teh ustanovah ljudi svojega kova in to se vedno bolj oddaljevale od svojega namena.

Sedanja vlada je začela vse te nedostatke odpravljati in socialne ustanove vračati svojemu namenu. Začetkom tega leta je izdal minister za soc. politiko in narodno zdravje dr. Cvetkovič novo uredbo o preskrbovanju nezaposlenih delavcev, s katero je postavljena ta veja socialnega skrbstva na trdne temelje. Jasno pa je, da stare uprave Borze dela niso moge več biti kos nalogi, ki je stavljena Borzam dela po novi uredbi, ko ima ta uprava vendar za upravljanje z več milijonskim premoženjem, ki izvira iz obveznih 3% prispevkov delojemalcev ter plačuje polovica prispevka delodajalec, polovico pa delojemalec.

Ker je stari upravi Borze dela v Ljubljani že davno potekla poslovna doba in pristojne ustanove niso predložile novih uprav,

Vsakdo v državi, Slovenec, Hrvat in Srbi, ve, da dr. Korošec ljubi svojo državo in svojo Slovenijo. Ali ljubezen prodaja svojo zemljo? Kdo se je brigal od zedinjenja sem do danes za Slovenijo? Kdo se je brigal za univerzo? Za srednje šole, za meščanske šole, za ljudske šole, za akademijo znanosti in umetnosti? Vsi so bili nasprotni, vsi so nam metali polena pod noge, vsi so govorili o slovenskem jeziku nasprotno ali vsaj s preziranjem. — Vsega tega in marsičesa ne bi imeli, ako bi dr. Korošec in njegovi pristaši ne bili zvesti v ljubezni do svoje ožje domovine. Poglejte samo, kaj smo imeli pred dvajsetimi leti in kaj imamo danes! Kljub nasprotovanju onih, ki sedaj visijo na Mačkovi listi, smo dosegli velikanski napredek in mi vemo, da naše delo in naši uspehi še niso končani.

Vsakdo nam mora priznati, da smo vso državo in z njo tudi Slovenijo vodili k napredku, blagostanju, miru in redu. To so neprecepljivi uspehi naše notranje in zunanje politike.

je pooblastil minister za socialno politiko bana dravske banovine, da razreši sedanjo upravo ter imenuje novo samoupravo Borze dela v Ljubljani, kakor tudi nadzorne odbore njenih podružnic v Mariboru, Celju in Murški Soboti.

Namesto razrešenih organov je postavljena nova samouprava iz sledečih članov:

Zastopniki delodajalcev:

Ogrin Ivan, stavbenik v Ljubljani, namestnik Curk Matko, stavbenik v Ljubljani, Kavka Karel, stavbenik v Ljubljani, namestnik dr. Ahačič Kozma, industrialec, Tržič, Hren Ignacij, industrialec na Vrhniki, namestnik Lukič Franc, trgovec v Ljubljani.

Zastopniki delojemalcev:

Globočnik Rajko, posojil. uradnik, Ljubljana, namestnik Rostan Ivan, strojni stavec, Domžale.

Luzar Franc, strokovni tajnik ZZZ, Ljubljana, namestnik inž. Košir Vinko, uradnik Gospodarske zveze v Ljubljani.

Bercieri Avgust, uradnik kina »Union«, Ljubljana, namestnik Junke Jože, urarski pomočnik, Ljubljana.

Nadzorni odbor podružnice v Mariboru:

Člani: Zastopniki delodajalcev: Kovačič Ivan, steklar, Maribor; namestnik Sluga Ivan, veletrgovec, Maribor.

Zastopniki delojemalcev: Čepe Adolf,

tkalec, Pobrežje-Maribor; namestnik Mastinšek Franjo, poduradnik uprave mestnih podjetij, Pobrežje-Maribor.

Nadzorni odbor ekspoziture v Celju:

Člani: Zastopniki delodajalcev: Goligranc Konrad, stavbenik, Celje; namestnik Golob Karel, mizar, Gaberje.

Zastopniki delojemalcev: Zvonko Lenardon, uradnik Ljudske posojilnice v Celju; namestnik Zagar Janko, delavec Mestne elektrarne v Celju.

Nadzorni odbor ekspozit. v Murški Soboti:

Člani: Zastopniki delodajalcev: Čeh Fr., trgovec, Murska Sobota; namestnik Kološa Janez, čevljar, Murska Sobota.

Zastopniki delojemalcev: Brumec Joško, odvet. koncipient, Murska Sobota; namestnik Tuš Minko, organizist, Murska Sobota.

Dobro in poceni

kupite vsakovrstno oblačilno blago pri staroznani manufakturni trgovini

Janko Češnik

Ljubljana, Lingarjeva ulica 1.

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

o Knez namestnik Pavle, ki je imel te dni važne posvete z romunskim kraljem Karlom, se je vrnil v domovino. Kralj Karol pa je odpoval za tem v London.

o 40 letnico poroke sta praznovala Franc Janežič in njegova žena Alojzija iz Ljubljane. Jubilanta, ki je bil dvajset let strojnik v bolnišnici za duševne bolezni na Studencu, in njegovo soprogo, Bog živi še mnogo let!

o 30 let že slušuje v pisarni odvetnika dr. Pegana v Ljubljani gđ. Pavla Vider. Na mnoga leta!

DOMAČE NOVICE

d Duhovne vaje na Mali Loki bodo za dekleta od 26. do 30. novembra in pred božičem od 17. do 21. decembra. Vzdrževalnica je 85 din. S tem je všteta vožnja iz Ljubljane. Priglasite se takoj na naslov: >Dom Brezmadežec, Mala Loka pri Ihanu, pošta Domžale.

d Naše kraljice so operirali v Švici. Uradno poročajo: V četrtek 10 novembra ob 10.30 je bila v Curihu operirana kraljica Marija. Pri operaciji so ji odvzeli velik žolčni kamen. Zatem je bila izvršena operacija vnetega slepiča, ki je bil dolg in zavil. Obe operaciji sta uspeli. Zdravstveno stanje kraljice je po operaciji popolnoma zadovoljivo.

d Dolenski St. Vid dobi vodovod. Ze nad mesec dni gradi v St. Vidu higienski zavod vodovod. Nad 40 let so se potegovali zanj. Tamošnje kapnice in vodnjaki ob času suše skoraj popolnoma odpovedo. To so občutili zlasti letos, ko je bilo tako suho poletje. Studence imajo v bližju samo tri. Iz studenca >pri Maklenovcu< sedaj napeljujejo vodo, katero bo električni motor 39 m visoko potiskal. Čez 900 m je že položenih cevi. Delo pa počasi napreduje, dasi je pri kopanju žarkov zaposlenih okrog 40 delavcev, ker je

skoraj povsod treba razstreljevati za jarek, kamor polagajo cevi. Ves spodnji St. Vid, tako imenovani >Stari trg< je v kamenju. Ker je vreme ugodno, delajo lahko vsak dan. Ako bo šlo po sreči, bodo ob novem letu že pili vodo iz Maklenovca.

d Belgrajska Delavska zbornica dobi nove člane, ker je dosedanje razrešil minister za socialno politiko. Tudi v tej zbornici so člani sprejeli več sklepov, za katere ni bilo predpisanega števila glasov. Večina odborikov se sej ni udeleževala. Zaradi tega je bil minister upravičen razrešiti svojih dolžnosti še ostale člane zbornice ter na njih mesta imenovati nove ljudi, ki bodo iz svoje srede izbrali upravo in prevzeli svojo dolžnost. Kakor znano, so imeli v belgrajski Delavski zbornici največjo besedo socialisti dr. Topalovičevega kova.

d Na poti iz sejma ga je napadel in oropal. Posesnik Samšek iz kolovraške župnije se je vračal na Martinovo po bližnjici čez hribe domov iz moravškega sejma. V samotnem gozdiču blizu Hrastrnika pod Limbarsko goro ga je sredi popoldneva ustavitil neznanec ter ga močno udaril po glavi. Nato mu je vzel iz notranjega žepa usnjeno denarnico, v kateri je bilo kakih 1000 din gotovine. Obenem mu je izpulil iz telovnika srebrno uro z verižico, izpod pazduhe pa zavojček blaga za obleko, na kar je pobegnil s plenom v hosto. Napadene se je vrnil ves preplašen nazaj v Moravče in javil napad orožnikom, ki so takoj preiskali označeno okolico, napadalca pa niso izsledili. Poizvedovanje je otežkočeno, ker je bil rop izvršen z vso naglico v hipu, ko je bil Samšek omamljen od udarca in ne more dati zadostnega pojasnila.

d Razlastitev Auerspergovega posestva na Turjaku. V zemljiški knjigi ljublj. okrajnega sodišča je zaznamovana končna, pravnoveljavna razlastitev Auerspergovega veleposestva v Zelimlju, na Turjaku in drugih

Veramon-ovitek
z 2 tabletama

Ta zavojček zmore odslej vsakdo. Prosimo napravite poizkus in prepričali se boste o naglem učinku pri glavobolu, zobobolu in bolečinah zaradi ran.

VERAMON
Schering

Cevke z 10 in 20 tabletama.
Ovitek z 2 tabletama

Š. br. 25.609 od 4. oktobra 1937.

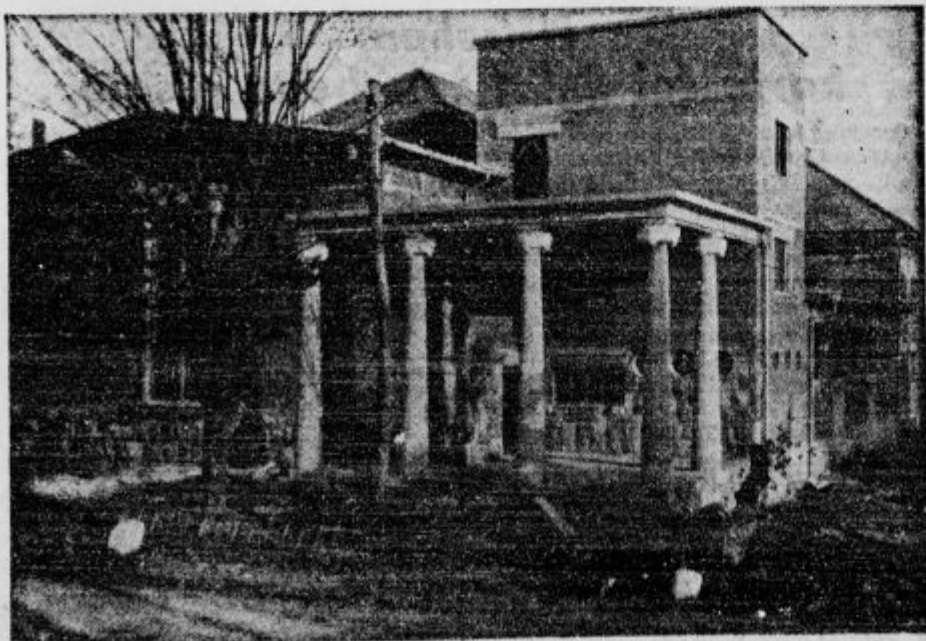
bližnjih vaseh je bilo razdeljenih 25 ha in 158 kv. metrov razne zemlje. Svet je bil pripoznan 38 posestnikom. Herwardu Auerspergu, sedanjemu lastniku turjaškega gradu, je bila priznana odškodnina v znesku 92.756 din, ki bo izplačljiva v obveznicah Priv. agrarne banke z odbitkom 10% prispevka v kolonizacijski sklad kmetijskega ministrstva. V razlastitvenem odloku je določeno, da se svet ne more odtujiti in prodati dalje, doklen odškodnina ne bo plačana. Nekateri posestniki plačajo do 5000 din odškodnine, drugi manj.

d Ljubljansko tramvajsko progo bodo podaljšali v dolensko smer do Rakovnika. Za ta podaljšek bodo znašali stroški 461.000 din, Tirnice bodo deloma zlebičaste, deloma pa železniške. Izpeljana pa bo prav do konca ograje na Korolanovem igrišču. V načrtu je tudi podaljšek proge v Moste in izpeljava proge na Posavje.

d Knjižno nagrado za 100 din si morete zagotoviti v srečnem slučaju, ako kupite Družinsko Pratiko za leto 1939 in pošljete rešitev nagrade uganke. Razpisanih je tudi več nagrad po 50 in 25 din. Ne zamudite ugodne prilike, saj stane Družinska Pratika samo 5 din, poštnina za rešitev (samo naslov reševalca) pa le 25 par.

d Pri zaprtju ali pa pri motnjah v prebavi vzemite zjutraj na tešče kozarec naravnega »Franz-Josef« vode.

d Lunin mrk smo opazovali dne 7. novembra. Takole okrog devetih zvečer se je začela z levega roba na luno plaziti zemeljska senca. Počasi se je šopirila in rasla in postajala vedno temnejša, ure so tekle, končno je bila v pozni noči zagrnjena vsa luna, ki je postala nekakšne kalnordečkaste barve. Ljubljanci so hodili k oknom gledat, kako mrk napreduje, po ulicah so se ustavljali, in čo-

Na Vrhniki so se preteklo nedeljo vselili v nov prosvetni dom

Most čez Muro grade

Med Radenci in Petanjci, ki so vsej naši domovini znani po odlični radenski in petanjski mineralni vodi, so pred kratkim pričeli graditi velik železobetonski most čez Muro. S tem mostom bo Slovenska Krajina dobila prepotrebno zvezo s Stajersko. O mostu čez Muro se je govorilo in razpravljalo že deset let. Leta so minila v pričakovanju, pa ni bilo nič. Šele zadnja leta je banovina pokazala razumevanje za potrebe Slovenske Krajine. Že številke nam zgovorno pričajo, da se potrebam Slovenske Krajine danes posveča velika pozornost, saj ji je v zadnjih letih banovina nakazala na račun raznih del nad 9 milijonov dinarjev, medtem ko je prej prejela v 17 letih samo dva milijona dinarjev.

V začetku oktobra so bili zastavljeni krampi in udarjeni prvi temelji za veliko

gradnjo. Takoj pod zdraviliščem Radenci so v smeri ceste proti Muri posekali gozd, ker bo šla nova cesta v ravni smeri proti Petanjcem, tako da bo odpadel sedanji ovinek, ki vodi do broda. Na posekanem prostoru so se kmalu dvignili profili za novo cesto, ki bo dvinjena za tri metre. Navozili so material za gradnjo, pripeljali stroje in jih pognali v tek, da je zabrnela doli ob Muri radostna pesem o delu in zaslužku. Zal podjetje za enkrat ni moglo zaposliti več kakor 45 delavcev, ki se gnetejo na ozkem torišču, da bo delo na gradnji propustov na novi cesti čimprej gotovo. Iz vse okolice prihajajo ljudje gledat, kako napredujejo dela. Vreme je gradnji naklonjeno, zato bo še pred zimo napravljen velik korak pri izvršitvi vseh del, ki bodo trajala dve leti.

prav mnogi med njimi ni bil ne pesnik ne zaljubljen, so dolgo časa nepremično strmeli v pastirico zvezd, ki so sijale čedalje močneje; nebo je bilo vedno gostejše — kakor je že napredoval proces mrka — posuto z zvezdami. Nekateri praznovornejši, zlasti starejše žence, ki še niso zaspale, so gledale v tem redkem nebesnem znamenju napoved hudih zim in nesreč. Večina pa je obranila hladno glavo, kakor se za sinove in hčere prosvetljenega dvajsetega stoletja tudi spodobi.

d Dalmacija bo v doglednem času najbogatejša pokrajina. V Dalmaciji je obsežno Vrgoračko jezero, ki ga sedaj odpravljajo in ga skušajo spremeniti v plodno zemljo. Najkrajši način za to je bil, da so prevrtali hribovito zapreko s posebnim predorom. Dela pri vrtanju tega predora se bližajo sedaj koncu. Prevrtati je treba samo še nekaj metrov in predor bo dovršen. S tem bo dovršeno prvo melioracijsko delo v Dalmaciji. Predor je dolg 2130 m, presek predora je širok 7,44 kv. metrov in je padec 7.50%. Skozi predor more teči 30.000 litrov na sekundo. Na ta način more odteči vsa voda iz Vrgoraškega jezera, ki je globoko do 15 metrov, v teku 30 dni. Vrgoračko jezero je dolgo približno 15 km, široko pa povprečno 3 km. Ko ga bodo izsušili, bodo pridobili okoli 3400 hektarjev plodne zemlje. Če bodo to zemljo posejali z žitaricami, bodo pridobili letno okoli 40.000 stotov žita, vrednega okoli 7 milijonov dinarjev. Vsi stroški za osušenje tega jezera pa znašajo okoli 6 milijonov dinarjev. Zanimivo je, da so začeli z izsuševanjem tega jezera že v časih, ko so tam vladali Benečani.

d 10.000 din podpore za pogorelce v Laporju je nakazal ban dr. Natlačen. Banovina komisija pripravlja tudi načrt za nove hiše in vodni rezervoar.

d Lisice je ena zver. Srebrne lisice so pobegnile iz kmetije na Bjelašici blizu Sarajeva. Lastnik Moser je že nekaj let gojil te lisice zaradi dragocene kože, kar mu je prinašalo lepe denarje. Zvitorepke pa so neopazno kopale podzemski rov in pred nekaj dnevi pobegnile skozenj v svobodo. Lisice so

kopale rov tako večše, da jih oskrbovatelji nikdar niso opazili pri delu. Lastnik trpi sedveda precejšnjo škodo.

Švicarske ure, zlatina - ČUDEN, Prešernova 1

d Stavba za 15 milijonov dinarjev. Novo poslopje glavne pošte v Zagrebu bodo pričeli graditi prihodnjo pomlad. Denar je že zagotovljen, načrti izdelani, le še gradbeno ministrstvo jih mora odobriti. Stavba, ki bo imela tri nadstropja, bo veljala 15 milijonov din.

d Nov higienski zavod bodo zgradili v Sarajevu. Te dni je sarajevska Državna hipotekarna banka že prejela dva milijona dinarjev kot prvi kredit za zgraditev palače Higienškega zavoda. Ta denar zadostuje, da se bodo dela lahko takoj začela, pozneje pa bo državna podpora še prišla. V Bosni in Hercegovini se zadnja leta veliko novega gradi.

d Kako potreben je bil tramvaj k Sv. Križu, dokazujejo predvsem razveseljive številke o velikem prometu o Vseh svetih, ki smo jih pred kratkim objavili, a poleg tega je nova proga tudi zelo koristna za Splošno maloželezniško družbo samo. Zaradi proge k Sv. Križu se je namreč povečal promet tudi po vseh

drugih progah električne cestne železnice in s tem so se prav znatno dvignili tudi dohodki tramvaja. Zaradi proge k Sv. Križu so se dohodki električne cestne železnice zvišali v primeri z lanskim letom do 28. oktobra skoraj za 78.000 din in to samo v 28 dneh. Če pa k tej številki prištejemo še inkaso zaradi praznikov umrlih povečanega prometa, dobimo že prav veliko vsoto, ki nam pravi, da je za vozovnice dobila električna cestna železnica od otvoritve nove proge k Sv. Križu pa do vseh let Vernih duš nad 176.000 din več kakor lani v tem času. Pa tudi na promet na drugih progah nova proga tako ugodno vpliva, da se je samo zaradi proge k Sv. Križu poživil splošni promet z električno cestno železnico vsaj za 10 do 15%.

d Ta pa ima glavo! Ves muslimanski koran (turško sv. pismo), ki ima nad 600 strani, se je naučil na pamet 9-letni deček Djerim Porobič iz Tešnja v Bosni. Le 9 mesecev se ga je bil učil. Zato so ga na slovesen način proglasili po muslimanskem običaju za hafiza, to je za takega, ki zna koran na izust. Proglasitev so združili z velikimi slovesnostmi.

— V zastarelih primerih zapeke, zdraženih s slato kilo in otokem jeter, je pravi blagoslov naravna »Franz-Josefovac« greška voda, če jo uživamo tudi v malih množinah. »Franz-Josefovac« voda milo deluje in zanesljivo otvarja, pa se poleg tega tudi po daljši uporabi skoraj nikdar ne izkaže neučinkovito. Ogl. reg. S. br. 20774/33.

d Brezobzirni priseljenci svobodnjakar. V Gorici izbija mesečnik »Svetogorska Kraljica«, ki prinaša verske članke in poročila o razvoju katoliške misli po svetu. Dobro urejani mesečnik se je med slovenskim vernim ljudstvom v kratkem času zelo priljubil in razširil. V zagrebški »Istria« pa je prof. Lavo Čermelj zapisal o njem sledečo sodbo: »Listič «Svetogorska Kraljica» nima nobene literarne ali druge vrednosti, ker je v pravem pomenu besede samo reklamna publikacija ob 400 letnici samostana na Sv. Gori, kjer gospodarijo zdaj redovniki.« — Da ta nabožni list za svobodnemisleca prof. Čermelja nima nobene vrednosti, razumemo. Gotovo pa je, da ima list veliko

Ustreljen, ko je šel delat ženitbeno pismo

Ono jutro so našli ravno na cesti na meji med občino Grajana in Sv. Urbanom pri Ptujju poleg ceste, ki gre proti Grajenščku, mrtvo truplo, v katerem so spoznali 24 letnega Kaiserbergerja Matevža iz Gerečje vasi, občina Slovenja vas na Dravskem polju. Ležal je z razprostrtimi rokami, z glavo nagnjen na desno stran, s prestreljenim srcem, obleka in koža pa sta bila možno ožgana. Kake tri metre od trupla pa je ležal samokres 9 mm premera na 6 strelcov, od katerih sta bila dva izstreljena.

Prejšnji dan ob 15 popoldne je prišel k svojem bratu Kaiserbergerju Francu, ki je posestnik, nekako pol ure od kraja zagonetne

smrti, rajni brat Matevž. Šel je po denar, ki ga je imel v bližini dobiti za vole. Bilo je okrog 6000 din, ki jih je imel v stari listnici. Zvečer okrog 20 se je odpravil proti domu svoje neveste iz Gaj, čeprav mu je njegov brat to branil. Rajni Matevž se je nameraval v kratkem poročiti in je hotel iti takoj v Ptuj delat ženitbeno pogodbo. Za spremljevalca pa se mu je ponudil Slavko Kosi iz Mestnega vrha pri Ptujju, s katerim so pri bratu Francu popivali. Na razpotju sta se po izpovedi Kosijsa oba ločila. Kosi je krenil proti domu, medtem ko je rajni sam nadaljeval pot. Kaj se je potem zgodilo, še ni znano. Zanimivo je, da mrtvec ni imel poleg sebe ne listnice, ne denarja, in tudi samokres, ki so ga našli poleg njega, ni bil Kaiserbergerjev. Truplo je ležalo okrog 400 m od kraja, kjer so našli klobuk in kolo. Ustreljen je moral biti iz neposredne bližine, kar priča zelo ožgana obleka in koža. Po vseh znakih sodeč gre za roparski umor, kar bo natančneje ugotovila preiskava.

Slovenski kmetje se imajo le dr. Korošcu zahvaliti, da je država prezadolženim kmetom brisala polovico dolgov in tako rešila tisoče slovenskih gruntov gotovega propada. V zahvalo za to bodo vsi slovenski kmetje 11. decembra glasovali za dr. Korošca in njegove kandidate.

vrednost za tisoče Slovencev, ki morejo iz njega v domačem jeziku zajemati katoliške resnice in pobudo. Čermelja bi bilo treba vsaj za nekaj časa poslati pod Mussolinijevo nadzorstvo. Ta bi mu na znani način kmalu uredil pojme o literarni vrednosti katoliškega verskega časopisa.

d Zahteve hotelirjev. V Zagrebu so te dni zborovali hotelirji. Ob prisotnosti trgovskega ministra Kabalina so hotelirji zahtevali od države pomoč za ozdravitev hotelske industrije. Prvi njihov uspeh dolgotrajne borbe je bil ta, da so dobili v Belgradu obljubo, da se bo pri Drž. hipotekarni banki ustanovil odsek za ozdravitev hotelirstva, ki bo imel zaenkrat na razpolago 15 milijonov dinarjev. Naslednje leto bi se ta kredit povečal na 30 milijonov. V svoji resoluciji so postavili zahtevo, naj se uvede prisilna organizacija hotelirjev, vse hotelske zgradbe, da se proglase za industrijske in naj kot take uživajo posebne ugodnosti. Za hotelsko industrijo naj se v turističnih krajih ukinejo vse občinske in banovinske trošarine, dalje je treba hotele oprostiti za deset let vseh občinskih, samoupravnih in državnih dajatev, zlasti pa davka na poslovni promet, obenem pa naj se dajo dolgoročna posojila po zelo nizki obrestni meri za dobo 32 let.

d Nobena gospa ne sme pozabiti, da je »Oven« odlično terpentinovno milo domač izdelak! Zato ga vedno zahtevajte pri svojem trgovcu!

d Kako je dijak z dovršeno visoko šolo potoval na jug. Kar 43 dni je peš potoval iz Ljubljane v Gruž diplomiran filozof v Dalmaciji Ante Vojak. Fant je prispel v Gruž, toda sredi mesta ga je popadla slabost, da se je naslonil na zid in obstal. Zagledal ga je stražnik in pripeljal na policijo. Tam iz izmučenega fanta niso mogli ničesar izvedeti, le to je še zmožel, da je na list napisal svojo zgodbo. V Ljubljani je nedavno diplomiral pa se je odpravil v Gruž peš, ker ni imel v svojem žepu niti beliča. Spotoma se je prehranjeval z milodari, vendar pa je komaj po 43 dneh prišel ves zbit in utrujen v Gruž. Izrazil je željo, da bi šel rad v Grčijo k svoji teti za toliko časa, da dobi pri nas službo profesorja. Ker je imel vse dokumente v redu, mu je ravnatelj »Jadranske plovitbe« podaril vozno karto do Pireja in obenem zbral nekaj denarja, s katerim so Vojaku kupili živil za na pot.

d Slinavske še niso zatrl. Ze vse leto razsaja po Prekmurju in Murskem polju slinavka. Zda se je razširila v ljutomerskem okraju. V vasi Moča skoraj ni hleva, kjer niso imeli

Izpremembe temperature

so često vzrok prehlada, ki ima lahko za posledico dolgotrajno bolezen. Mislite pri

prvih znakih obolenja ha Aspirin tablete in na »Bayer«-jev križ, ki jamči za pristožnost!

ASPIRIN

TABLETE Z BAYER-JEVIM KRIŽEM.

Oglas reg. pod S. br. 437 od 12. 1. 1934.

živine bolne. Zda se prihaja na Cven. V nekaterih hišah je že poginilo nekaj živine. Ljudje so v velikem strahu. Nevarnost je velika, da se ne okužijo oni kraji, kjer do zdaj ni bilo slinavke. Merodajna oblast je napravila že korake, da se razširjanje slinavke kolikor mogoče omeji.

IZ DOMAČE POLITIKE

p Zadnji »Kmetijski list« poroča o naslednjih kandidaturah Jug. nac. stranke na dr. Mačkovi listi: Brežice Ivan Urek iz Globokoga, celjski okraj Ivan Prekoršek, Kamnik Anton Cerer, namestnik Ig. Tomc iz Moravč, Konjice Leopold Bruderman, trgovec, nam. Alojzij Sivec, kmet na Straničah, Kranj Tomaž Križnar iz Okroglega, nam. Karel Bajd, Krško geometer Milan Mravlje, nam. Ivan Polovič iz Kostanjevice, Laško Jože Petejan iz Maribora, Litija Jurij Arh iz Zagorja, nam. Jože Strman, Ljutomer Franc Skuhala iz Križevcev, Novo mesto Ivan Hrovat iz Zagradca, Prevaljske novinar Eržen iz Maribora, Ptuj Anton Kolarič iz Središča, Radovljica Pavel Olip, župan iz Lesc, nam. Ivan Čelešnik, Slovenj Gradec Albert Puncer.

p Veliko poklicanih, malo izvoljenih. Ogromno število kandidatov vseh političnih skupin in strank je že prijavilo svoje kandidate pristojnim sodiščem. Okrajna sodišča

morajo najprej potrditi, da so vsi podpisniki na kandidadni listi vpisani v volivne sezname, šele nato more nosilec vsedrjavne liste poslati svoj seznam v potrditev kasacijskemu sodišču v Belgradu. V glavnih obrisih so že znani sezname JRZ, združene opozicije pod vodstvom dr. Mačka in Dimitrija Ljotiča. O Boži Maksimoviču pa se je zadnje čase govorjenje nekam poglelo, da je danes težko reči, če bo postavil svoj seznam ali pa se bo obesil na kako drugo listo. V tem primeru bi našel po vsej verjetnosti zatočišče pri dr. Mačku. Zadnji dan za vlaganje vsedravnih list pri kasacijskem sodišču v Belgradu je 26. november.

p Dobro gospodarstvo. Nad 135 milijonov je prišlo meseca septembra v državno blagajno več kakor pa je bilo izdatkov. Septembra je bilo vseh dohodkov 1.076.3 milijona dinarjev ali 106 milijonov dinarjev več kakor pa je predvideval proračun. Izdatkov pa je bilo 941.2 milijona din. (92.73% od proračuna izdatkov). Lani je bilo v istem mesecu razlike med dohodki in izdatki 65.3 milijona din. V prvi polovici proračunskega leta je priteklo v državno blagajno 5.948.4 milijona din, izdatki pa so znesli 5.323.7 milijona din. Razlika znaša torej 624.7 milijona din. Približno enaka razlika je obstajala tudi lani v istem razdobju.

p O duševnem razpoloženju Hrvatov in Srbov je te dni govoril na nekem političnem sestanku bivši poštni minister dr. Branko Kaludžerič. Med drugim je dejal tole: Med Hrvati in Srbi obstajajo približno take razlike, kakor so na primer med Angleži in Nemci. Hrvati so se v zgodovini morali boriti za svoje narodne pravice, Srbi pa so se borili za to, da bi ohranili državne meje in državno režijo. Zaradi tega imamo Hrvati in Srbi to razliko glede na politično življenje. — Minister Kaludžerič je nato srdito napadel delo

Pomagajmo slovenskim misijonarkam!

V Siamu delujejo že tri slovenske misijonarke-uršulinke, spomladi odideta tja še dve. Te misijonarke imajo po svojem mestu lepo priliko za uspešno apostolsko delovanje, ko bi jim ne manjkalo sredstev. Z ureditvijo samostanov in šol in ob vedno večjem številu siamskih sirot so prišle v težke gmotne zadrege. Tudi razne prirodne neprilike, pogoste poplave, so pripomogle k temu, da se je misijon zadolžil. Preživljajo se zelo skromno, saj njihovi piščli dohodki komaj zadoščajo za vzdrževanje šol in oskrbo sirot. V nepopisnih skrbeh se obračajo na blaga slovenska srca za pomoč. Pomagajmo našim rojakinjam, ki žrt-

vujejo vse svoje moči in možnosti za blagor najubožnejših. Darove za misijon v Siamu sprejema uršulinski provincialat v Ljubljani. Tudi darovi za misijon v južni Afriki, kjer delujeta med Zamorci dve slovenski misijonarki-uršulinki, naj se pošljejo uršulinskemu provincialatu v Ljubljani.

Zakon o minimalnih plačah in o starostnem zavarovanju delavstva je delo vlade dr. Stojadinoviča. Nobena vlada v Jugoslaviji ni za delavca storila toliko, kakor sedanja. Delavci, 11. decembra pričakuje vlada tudi vaših glasov, ki bodo pobuda za novo, še boljše socialno zakonodajo!

Neredna stolica

upliva na ves organizem.
Dobro sredstvo za odva-
jati, ki zanesljivo deluje
in ima prijeten okus, je

DARMOL

Pere Zivkoviča in Boška Jevtiča, ter poudaril, da je bila pod njuno vlado država v veliki nevarnosti. Iz Jugoslavije tedaj niso odhajali samo navadni politiki, pač pa tudi mnogo takšnih, ki so podpisali dogovor 1. decembra leta 1918, ter tvorci krfske spomenice.

p Stevilne shode je imel te dni minister dr. Korošec v ljubljanski okolici. Govorila sta tudi kandidata Smersu in Miloš Stare. Povsod je ljudstvo našega voditelja in njegove sodelavce navdušeno pozdravljalo in politiko JRZ odobrilo. To bodo jasno pokazale tudi decembrske volitve.

p 80.000 ljudi se je zbralo preteklo nedeljo na velikanskem shodu dr. Stojadinoviča v Novem Sadu. Govornik je zlasti poudaril, da bi Jugoslavijo najbrž zadela ista usoda kot je Češkoslovaško, če bi bila sedanja vlada poslušala nasvete sedanje opozicije. Zlasti je dr. Stojadinovič odločno izjavil, da so meje Jugoslavije s krvjo zarisane in zato nespremenljive.

VINO pristno in poceni dobite pri
Centralni vinarni
v Ljubljani

p Sameslovenci pod hrvatskim klobukom. Ono soboto dopoldne je prišel v Ljubljano podpredsednik biv. HSS inž. Košutič. Sklical je v pisarno odvetnika dr. Vavpetiča konferenco vseh opozicijskih skupin razen JNS. Tako so prišli na sejo dr. Dragotin Lončar, dr. Vekoslav Kukovec iz Maribora, dr. Ivan Stanovnik iz Ljubljane in znani razpustitelj slovenskih prosvetnih organizacij bivši ban dr. Drago Marušič. Dr. Košutiča je pozdravil v imenu biv. HSS v Ljubljani tajnik stranke

Dr. Stojadinovič govori v Novem Sadu 80.000 ljudem

Dobroslav Uglješić. Na konferenci, ki je trajala vse popoldne, so obravnavali vprašanje kandidatur z namenom, da bi dosegli čim večjo strnjenoost med opozicijo. Zanimiva je bila zahteva dr. Draga Marušiča, naj opozicija zagotovi kandidaturo Ivana Kronovška, predsednika Pueljeve Zveze kmečkih fantov in deklet, v celjskem okraju. Marušič bi namreč rad zagotovil svojemu miljencu kandidaturo brez vzporednih protikandidatov na Mačkovski listi. Na seji ostali zastopniki niso bili tega mnenja, nakar je inž. Košutič izjavil, da bo odločitev prepustil dr. Mačku. Kakor se čuje, je mačkovska opozicija svoj kandidatni seznam za Slovenijo že izgotovila, ter bo dr. Ivan Stanovnik v terek odnesel listo v potrditev dr. Mačku v Zagreb.

Nevljah pri Kamniku je odšla v večnost Marija Dornik. — V Kamni gorici so dejali v grob posestnika Ivana Debeveca. — V Ljubljani so umrli: veterinarski nadzornik Alojzij Pauhin, Ivko Verce, davčni uradnik v p. Anton Jerman, Ivan Kraker, odvetnikova vdova Minka Pirc in podpolkovnik v p. Josip Novak. — Naj počivajo v miru!

NESREČE

n Kadar avto spremlja smola. V Tremerju pri Celju se je oni večer okoli 10.45 pripetila težka avtomobilska nesreča. 28 letni Golob Andrej, uslužben pri tovarni Ellertc v Mariboru, je odpeljal z avtomobilom nekoga zagrebškega profesorja v Zidani most, da bi ujel še brzovlak. Golob ga je v Zidani most pripeljal kljub gosti megli brez nesreče. Ko se je vračal ob Savinji pri Laškem, je megla že postala tako gosta, da ni videl niti deset korakov predse. Zato se je tu ustavil in še večerjat. Seznanil se je z 28 letnim Vovkom Andrejem, ki je bil v okolici Laškega po opravkih. Ker je bil namenjen v Celje na vlak, ga je Golob povabil v avtomobil, s katerim sta se odpeljala proti Celju. Na nekem ovinku pri Tremerju pa je v gosti megli avtomobil tresčil v drevo s takšno silo, da so se zbile vse šipe. Vovk je dobil težke poškodbe avtomobil pa je bil tudi precej razbit. Golob si je zlomil nogo, bil pa je še vedno toliko pri moči, da je takoj odpeljal Vovka naprej v celjsko bolnišnico, kjer so mu nudili prvo pomoč. Zatem se je Golob odpeljal v Maribor. Megla je bila še vedno zelo gosta. Nekako ob pol 12. pa se je na ovinku pri Gornji Hudinji spet zaletel v drevo. Avtomobil je vrglo v jarek. Težko poškodovanega Goloba

Dolenjske toplice ob koncu kopalne dobe

Letošnja kopalna doba gre h koncu, vendar je še vedno nekaj gostov na zdravljenju. Razveseljivo je dejstvo, da so bile Dolenjske Toplice v letošnjem letu dobro obiskane. Če primerjamo s prejšnjimi leti, se je letos število obiskovalcev mnogo pomnožilo.

Nepristranski opazovalec mora priznati, da je k temu napredku dokaj pripomogla sedanja podjetnica, ki je bila preudarna in uslužna nasproti gostom v vsakem pogledu. V restavracijskih prostorih in v kopalnišču samem sta vladala red in snaga. To je priznal banovinski hotelirski nadzornik ob priliki, ko je pregledaval podjetje. Postrežba in hrana je bila dobra ter razmeroma poceni. Tako je bilo slišati od gostov vse leto. Postrežniško osebje kakor natakariji in jelonoše so svoje delo opravljali prav strokovnjaško. Vse to so okoliščine, ki so privlačne za obiskovalce zdravilišča in bi bilo želeli, da bi sedanja najemnica ostala še v bodoče in še nadalje stremela s svoje strani za prirastek tujcev ter tako pripomogla obdržati sloves naravne dobrine Dolenjskih Toplic. Seveda je potrebno tudi zmanjšanje lice Toplice zboljšati; tu bi pač banovina morala prispevati svoji delež in potem bi po-

časi prišle Dolenjske Toplice na položaj ostalih kopalnišč v Sloveniji. Pohvalno je tudi omeniti, da je služinčad v zdravilišču obstojala iz domačih ljudi, izvzemši onih, katerih poklic je usposobljenostne narave.

NOVI GROBOVI

n Prah si in v prah se povrneš. V Babinicah pri Ljutomeru je umrl ugleden kmet Alojzij Bezan. — V Celju je izdihnil svojo dušo posestnik Viktor Luhn. — V Vojniku so dejali v grob ljubljansko hišno posestnico Marijo Pajman. — Pri Sv. Marku pri Ptujju so položili v gomilo posestnico Elizabeto Turk. — V Škofji Loki je odšla med nebeške kralice Majdica Debeljak. — V Celju je zapustil solzno dolino slaščičar Ivan Rebeuschegg. —

Kmetje, pomislite, kakšna je bila cena živine, lesa in kmečkih pridelkov pred tremi leti pod Jevtičem — in kakšna je cena danes. Veliko boljše je že in še boljše bo, ako boste pri volitvah podprli sedanjo vlado s svojimi glasovi.

Izšla je Družinska Pratika za leto 1939

z zelo bogato vsebino in obilico krasnih slik v bakrotisku.

Dobiva se za ceno **Din 5**— (po pošti 50 par več) v vseh knjigarnah in mnogih trgovinah širom Slovenije. Preprodajalci velik popust.

»Družinska Pratika« naj najde pot v vsako hišo!

so našli v jarku, ko je krčevito stokal zaradi bolečin. Celjski reševalci so ga prepeljali v celjsko bolnišnico.

n »Jutri zvečer boste kropili mence. Te dni so nad vasjo Poženik pri Cerkljah pri Kranju našli v potoku Pšata utopljenca, v katerem so spoznali 62 letnega posestnika Petra Frantarja, po domače Flegarja s Tabra. Vsem se je zdelo nerazumljivo, na kakšen način je Peter zašel v vodo, zlasti ker je potok na tem mestu zelo plitev, tako da bi bila nesreča zelo dvomljiva. Sumnja, da je šel nesrečnež prostovoljno v vodo, je vzbudila okolnost, da je na obrežju odložil palico, sukajo in čevlje, tako da je v sami srajci in hlačah ležal na trebuhu v vodi. To misel je pa še bolj potrdila vest, da je nekaterim prejšnji dan sam pripovedoval, da bo šel v vodo, ker bolečin — bil je namreč bolan — ne more več prenašati. Domačim, ki so se zvečer odpravljali v sosednjo vas kropit mrliča, je dejal: »Danes greste tja kropit, jutri zvečer boste pa mence, česar pa seveda domači niso vzeli za resno. In kmalu potem se je najbrž tudi sam odpravil na usodno pot, da izvrši svoj namen. Gotovo je to storil v duševni zmedenosti, ki je nastopila zaradi silnih, žgočih bolečin, imel je namreč raka na hrbtenici. Naj mu bo Bog milostljiv sodnik.

n Pod kolesje ga je vrigel. Ono nedeljo zvečer so potniki, ki so se vozili na Jesenice in v Ljubljano, bili priča grozni nesreči, katere žrtev je postal 22-letni Stanko Torkar, zaposlen pri tovarni verig v Lescah. Torkar so je vozil s turistovskim vlakom z Jesenic. V žirovnič je ta vlak čakal na vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 18.40. Nekateri potniki so izstopili iz turistovskega vlaka, med njimi tudi Stanko Torkar, ki je našel na postaji več znancev. Bil je dobro razpoložen. Ko je videl, da prihaja ljubljanski vlak na žirovniško postajo, se je hitro poslovil od svojih znancev in hotel čez progo spet nazaj na turistovski vlak, ki pa se je v tem trenutku že pomikal naprej. Ljubljanski vlak je nesrečnega fanta zgrabil ter ga vrigel pod kolesje. Kolesa so šla fantu čez trebuh in ga prerezala na dvoje. Čez nesrečnega fanta je šlo sedem vagonov. Ko so ljudje videli to strahotno nesrečo, so postali silno užaloščeni. Fant je moral biti takoj mrtev, kajti na obrazu je imel še vedno

Okrnjena Češkoslovaška

Češka in slovaška javnost je spričo dunajske razsodbe še vedno vsa iz sebe. Stroga cenzura, ki vlada nad tiskom, je namreč zazibala prebivalstvo v prepričanje, da odstop mest, kakor so Košice in Užhorod, sploh v poštev ne pride. Zaradi tega je tem večje razočaranje, ko je od 4.4 milijonov prebivalcev Slovaške in Karpatske Ukrajine Madžarska pobrala malo manj kot četrtino. Pri tem so Slovaki in Ukrajinci izgubili najrodovitnejše pokrajine, žitnico Slovaške in dalje ozemlje, na katerem so pridelali največ vina in tobaka. S Košicami izgubi vzhodna Slovaška svoje dosežane gospodarske in prometne središče. Karpatska Ukrajina pa z Užhorodom ne izgubi le glavnega mesta in z Mukačevim gospodarskega središča, ampak izgubi s temi mesti tudi edina prometna sredstva.

Pred okrnitvijo je češkoslovaška republika obsegala nad 140.000 kv. km in štela 15.300.000 ljudi. Od tega je Nemčija pobrala 28.200 kv. km s 3.600.000 ljudmi. Madžarska je pobrala 12.400 kv. km z več kot milijonom prebivalstva in Poljska je vzela 1000 kv. kilometrov z 230.000 ljudmi.

vesel izraz, prav tako kot tedaj, ko se je poslavljaval od svojih znancev.

n Dve večji nesreči. Ob cesti med savskim mostom in kranjskim kolodvorom je stalo več divjih kostonjev, katere sedaj podira okrajni cestni odbor. Pri podiranju kostonjev se je včeraj hudo poškodoval 26 let stari delavec I. Sitar. Ko je namreč lezel po lestvi na drevo, se mu je zlomil klin lestve in je padel 5 m globoko na glavo. Zdravnik g. dr. Pance je ugotovil, da je dobil ponesečenec pretres možganov, razen tega se mu je zlomil prsni koš, poškodba pa ima tudi na nogah. — 46-letni splavar Anželak Viktor iz Sv. Ožbalta, občina Brezno, okraj Dravograd, je zaposlen kot splavar pri posestniku Feliksu Jernu iz Selnice ob Dravi. Te dni se je mudil po poslih v Ptuj in je prenočeval na skednju gostilničarja Kravine. Ponoči je v spanju padel s skednja in dobil hude poškodbe po vsem telesu.

n Lokomotiva ga je prerezala. Oni petek je dobil g. Kuhar iz Dupelj naročilo od neke stranke, da mu pošlje na vlak, ki odpelje iz Tržiča okrog šestih zvečer, neko količino klobas. G. Kuhar je poslal na postajo svojega 18-letnega vajenca Zarnika Franca, rodom iz Suhadol pri Kamniku, da bi izročil klobase dotični stranki. Zarnik je tekel vso pot na postajo, da ne bi zamudil vlaka. Na postaji Duplje se je postavil v sredino stranskega tira poleg vagona in gledal, kdaj bo prispel vlak. V trenutku, ko se je bil vlak postajati, se je obrnil na glavni tir, da ne bi zgrešil dotične stranke. Ker niso bile kretnice pravilno položene, je vlak zavozil na stranski tir, treščil v tam stoječi vagon, ki se je ob udarcu iztiril, nato pa je vagon podrli podse Zarnika, kateri pa pod vagonom ni dobil hudih poškodb. Šele ko je zadela vanj lokomotiva, ki se je medtem s prednjimi kolesi tudi iztirila, jedobil smrtno udarce. Lokomotiva ga je namreč zaobrnila

Republika je torej izgubila nad 30 odstotkov površine, namreč 41.600 kv. km in 31 odstotkov prebivalstva, namreč 4.850.000. Okrnjena Češkoslovaška bo imela nekaj manj kot 100.000 kv. km z okroglo 10 in pol milijon prebivalcev. Med evropskimi državami pride iz devetega na deseto mesto.

Po narodnostih bo država imela 6 milijonov 750.000 Čehov (do sedaj 7.600.000), Slovakov 2.200.000 (do sedaj 2.550.000), Nemcev 400.000 (do sedaj 3.320.000), Madžarov 130.000 (do sedaj 700.000).

Po novi razdelitvi bo slovaška manjšina na Madžarskem štela 400.000 in 60.000 Ukrajincev. Košice so štela 42.000 Slovakov, 11.000 Madžarov, 5700 Judov in 3400 Nemcev. Užhorod je štel 300 Čehov in Slovakov, 4500 Madžarov, 6300 Ukrajincev in 6000 Judov; Mukačevo 2700 Čehov in Slovakov, 5600 Madžarov, 6500 Ukrajincev in 9000 Judov.

Karpatsko-ukrajinska vlada se je iz Užhoroda preselila v Chust. Kraj leži v hribih in nima niti primernih prostorov za stanovanjska uradništva.

pod kolesje, ki ga je v trenutku zmečkalo in pretrgalo na dvoje.

n Ni vsak rojen za zdravnika. V strašanskih bolečinah je umrl v požarevski bolnišnici mladenič Dragi Kostič, katerega so doma na vasi zdravili z različnimi zelišči in ga vsega zastrupili. Na fantu so se začeli pojavljati gnojni izpuščaji. Iz nepoučenosti jih je fant začel stiskati, nakar so se izpuščaji pojavili po vsem telesu. Namesto, da bi ga peljali k zdravniku, so ga mazali doma z vsemi čarodejnimi in drugimi zelišči. Bolezen se je poslabšala, da so ga morali prepeljati v bolnišnico. Toda tam je mladenič v silnih mukah umrl.

n Mislil je, da strelja na lisice. Lovci iz Gorij pri Bledu so priredili na Poljanah lov na zajec in lisice, ki ga je opazoval 12 letni Kogoj Francec. Lovci so ga svarili in podili, naj gre domov. Deček pa se jim je skrival v grmovje. Nato so lov nadaljevali. Neki lovec zagleda, da se nedaleč proč v grmovju nekaj rjavega premika. Misleč, da je lisica, strelja in fantek pade smrtno zadet. Ko je prišel lovec do njega, je rekel, da ga boli roka. Nekaj trenutkov za tem pa je že izdihnil. Razumljivo je, da je ta nesreča najbolj zadela starše in nesrečnega lovca, pa tudi vse loveške tovariše. Namesto veselega zaključka jih je doletela ta velika nesreča.

Dalmatinski krošnjariji ne izzivajte!

Iz raznih podeželskih krajev dobivamo zadnjem času poročila, da nekateri dalmatinski krošnjariji z vso silo agitirajo za dr. Mačka proti dr. Korošču, ki mu podlo očitajo, da je za gospodo, ne pa za delavca in kmeta, kar je seveda grda in ostudna laž, ki ji naši slovenski zavedni voliči ne bodo nasledili. Dalmatinske krošnjarije, ki slovenski kruh jedo in goste po gostilnah s svojo robo nadlegujejo, resno svarimo, naj se ne igrajo z ognjem, da ne bodo postavljeni nekega dne pred vrata!

Doma misliš ostati 11. decembra? Če to storiš, si dal svoj glas nasprotnikom vlade, kajti oni bodo šteli zase tudi glasove tistih, ki so ostali doma. Za vsakega Slovenca velja 11. decembra volivna dolžnost.

RAZGLED PO SVETU

KATOLIŠKA CERKEV

s Po katoliškem svetu. V Urandiju v Afriki je število katoličanov naraslo na 300.000. Ena četrtina prebivalstva je že katoliška. — Že pred sto leti so poznali v Indiji Društvo za širjenje vere. — V državi Mysore je bilo do zadnjega v veljavi določilo, da hindujec, ki prestopi v drugo vero, ne more biti dedič. Na prizadevanje misijonarjev so letos to omejitev odpravili. — 722 novih dijakov se je vpisalo na katoliško visoko šolo v Peking, med njimi je 277 učenk, ki jim je letos prvič dovoljen vstop.

Čudno naključje. V mestu Strassbourg se je dogodil nenavaden slučaj. Ondotni pomožni škof Ortello je nedavno posvetil za duhovnika svojega lastnega očeta. Temu je pred 5 leti umrla žena, nato je pa stopil v bogoslovje in 5 let prav pridno študiral bogoslovne nauke. Pred kratkim je pel novo mašo.

NEMCIJA

s Iz slovenskega Korotana. Spet je Kožuta terjala svojo žrtev. 17 letni učiteljski Heinz Holaschik iz St. Vida ob Glini se je na vse svete podal v gore. Preko Sel je dosegel strmi in nevarni Košutnikov stolp, pri plezanju je izgubil ravnotežje in treščil s stene 70 m globoko v prepad. Težko poškodovanega je drugi dan našlo rešilno odposlanstvo in ga odpemilo v njegov domači kraj. — Pri Sv. Lenartu v Brodeh je umrla najstarejša oseba v fari 93 letna Barbara Perme. — V Šmarjeti v Rožu je odšel v večnost Martin Veračnik. — V Vogrčah je zaspal v Gospodu Igrčev oče zvest naročnik »Koroškega Slovenca«. — Bivši beljaški župan dr. Möbius je bil obsojen na leto dni zapora. — Pri Beljaku bodo v zimi velike smuške tekme. — Pri Trgu (Feldkirchen) so odkrili staro grobišče in izkopal

že več predmetov starih Rimljanov. — V Voglah pri Medgorjah je umrl posestnik Jurij Smolnikar, v Običah pa Pvažičeva stara mati Barbara Luschnig. — Grad Čače pod Dobračem, koder je svoječasnno bival vojvoda Windsorski, je kupil grof Welczek, nemški poslanik v Parizu. Grad namerava novi posestnik preurediti v kmetijsko podjetje. — V okvirju delovne službe gradi 250 delavcev cesto iz Grebinja na Krčanje. Nove prometne zveze z dolino se gorjanci zelo veselijo.

RUMUNIJA

s Težave z narodnimi manjšinami. V Rumuniji živi nič manj ko 17 narodov-manjšin. Madžarov je domala poldrug milijon, Nemcev dobrih 700 tisoč, Ukrajincev pol milijona, 700 tisoč je Židov, potem so še Poljaki, Srbi, Čehi, Slovaki, Bolgari, Rusi, Grki in drobci azijskih plemen. Romunska vlada je že začetkom avgusta osnovala poseben manjšinski komisariat, ki je neposredno podrejen ministrskemu predsedniku. Njegova naloga je, da omogoči narodnim manjšinam svobodno uporabo materne jezika, njihov kulturni in gospodarski razvoj ter zajame sodelovanje pripadnikov narodnih manjšin v javni upravi. Kako se bo komisariat obnesel, bo mo pa šele videli.

ITALIJA

s Prisilna oddaja premoženja. Italijanska vlada je te dni na svoji redni seji sklenila uvesti 7 in pol odstotno prisilno oddajo premoženja na vsa trgovska in industrijska združenja, ki imajo več kakor 10.000 lir letnega dobička. Izvzeta so podjetja, ki obratujejo izključno le z delovnimi močmi lastnikove družine. Za enkrat pričakujejo, da bo ta oddaja vrgla vsaj 2 milijardi lir. Vladna seja je tudi sklenila, da se od 1. januarja 1939 da

MR. BAHOVEC

PLANINKA
ZDRAVILNI
ČAJ

Pijte samo
zdravilni

PLANINKA

ČAJ

Apoteka Mr. BAHOVEC, Ljubljana
8. br. 2007-32

lje ukinejo vse takse na motorna vozila, ki so v zasebni rabi. — Na cesti blizu Zgonika na Krasu se je pripetila nesreča z motornim kolesom, ki je zahtevala človeško žrtev. Mehanič Franc Švara z Nabražine se je vračal s svojo zaročenko 18 letno Jolando Trampuš iz Barkovelj, z izleta v Trst. Dober kilometer od Zgonika je Švara nenadoma zgubil oblast nad svojim vozilom in nesrečna zaročenca sta z vsilo treščila v obcestni zid. Tržaški Rdeči križ je prihitel kmalu na lice mesta in prepeljal oba v tržaško bolnišnico. Mladenič, ki si je razbil lobanjo, je kmalu po dohodu v oolnišnici umrl, stanje mladenke pa je zelo nevarno.

s Silenzio! Na soboto 29. oktobra so svatje, ki so se udeležili poroke Bruna Mussolinija, po poroki obiskali tudi cerkev svetega Petra v Rimu. Med njimi je bil seveda tudi oče ženina Benito Mussolini s svojo ženo. Kakor je navadno ob takih prilikah, se je na prostornem trgu pred cerkvijo zbrala velika množica, ki je voditelja Italije viharno pozdravljala. Tudi v cerkvi sami so nekateri mislili, da ga morajo počastiti s klicem: »Viva il Duce!« Mussolini pa se je obrnil k ljudem in rezko dejal: »Silenzio! Tih! Nismo na cesti, ampak v cerkvi!«

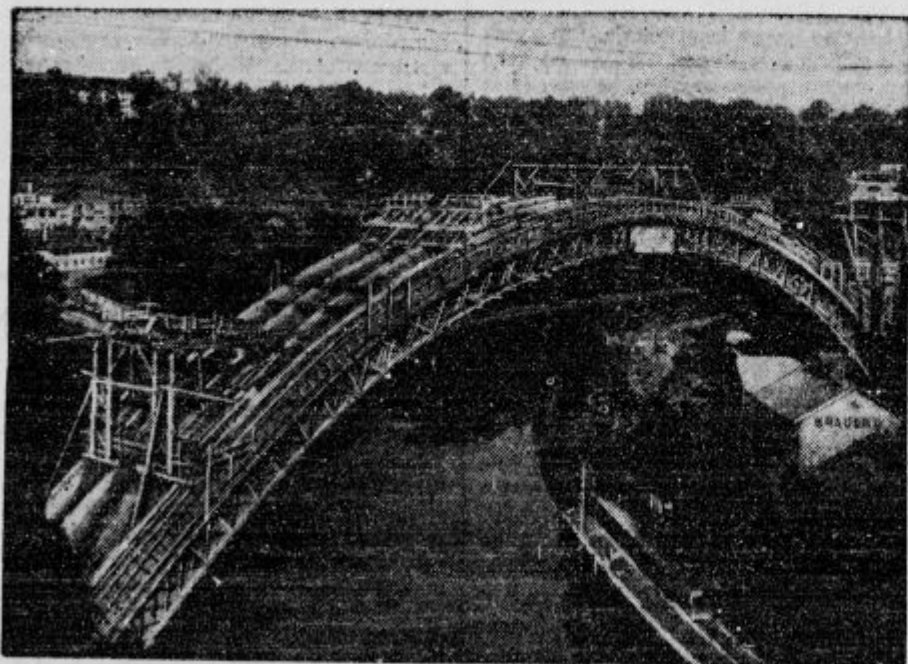
s Razno iz slovenske pokrajine. V Rihenbergu je umrl Anton Mužina, uradnik na županstvu. — V Standrežu pri Gorici so pokopali 82 letno Frančiško Lupin, mater organista. — Milanska založba Treves bo v kratkem izdala knjigo o Jugoslaviji. Spisal jo je general Visconti Prasca, znani italijanski vojaški pisatelj. Pisec je bil dolgo časa vojaški ataše pri poslanstvu v Belgradu ter jugoslovansko državo kolikor toliko pozna. V tej publikaciji so utegnejo razkriti novi pogledi na razmerje med glavnima državama ob Jadranskem morju. Knjiga bo imela naslov »La Jugoslavia«.

DROBNE NOVICE

Sestanek štabnih načelnikov Balkanske zveze je bil 15. novembra v grških Atenah. 1.781.000 brezposelnih je sedaj v Angliji; 400.000 več kot lani.

Avtobus se je zaletel v kmečki voz, na katerem se je peljalo 7 otrok blizu Kaiserslautena v Porenju. Pet otrok je bilo na mestu mrtvih.

76 milijonov din je dosegel sklad londonskega župana za pomoč češkim beguncem iz sudetskih krajev.

Čez reko Aaro pri Bernu y švici grade velikanski most in pravijo, da bo to most, ki bo imel največji lok v Evropi.

PODOMOVINI

Devetletna hroma deklica je med mašo sprehodila

Med različnimi romarji, ki so prišli večeraj na Brezje, sta bila tudi zakonca Janez in Marija Krajnik iz Gradečič, župnija Reteče pri Škofji Loki, siromašen delavski par. Oče je izpovedal, da sta letos že četrtič prinesla svojo devetletno hčerko Tončko na Brezje in prosila Mater božjo, da jima močno prestrašila hudega psa, ki jo je podri na tla. Zaradi tega strahu je popolnoma ohrumela, tako da ni mogla prav nič stopiti na noge. Tudi je precej oglušela in v rasti zaostala. Tudi ust ni mogla dovolj odpreti. Zaradi tega sta iskala pri enajstih zdravnikih pomoči. Drug za drugim so izjavili, da je otrokova bolezen neozdravljiva. Zato sta začela iskati pomoči za otroka pri Nji, ki jo kličemo Zdravje bolnikov.

Tudi to nedeljo so starši prinesli deklico na Brezje, zaupajoč v Marijino pomoč. Mati je prišla pred deseto sv. mašo v zakristijo in prosila zakristana br. Jozafata, naj opozori duhovnika, naj pred deseto sv. mašo pri sv. obhajilu preloži hostijo in le z malim delcem obhaja otroka, ker deklica ne more zadosti odpreti ust. Pri obhajanju je žena z deklico stopila med zadnjimi k obhajilni mizi in odprla otroku usta, da jo je duhovnik obhajal s četrtino sv. hostije. Nato je oče položil hčerko na tla na listni strani pred obhajilno mizo. Neke usmiljube ženske so podložile pod njo nekaj obleke, da ne bi ležala na golih tleh. Romarji, ki jih je bila polna kapela, so vsi to videli. Videli so tudi, kako je oče z otrokom v zorožju drsel okrog Marijinega oltarja, videli pa so tudi, kako je otrok imel čisto podvita stopala na šibkih nožicah. Na veliko začudenje pa je pri povzdigovanju pri glavnem oltarju (maševal je o. Otmir Vistner) deklica nenkrat vstala in govorila, da se jo okrog stojčci lahko slišali: »Grem k Mariji! In res je deklica šla sama proti Marijinemu oltarju, sicer negotovo, ker ima izredno šibke noge. Ljudje, ki so bili v neposredni bližini, so začeli jokati.

Po sv. maši je prišla mati vsa srečna s solzami globoke hvalečnosti v zakristijo in rekla

duhovniku, ki je maševal in se je komaj razpravil: »Ali ste videli, kaj se je zgodilo? Hčerka mi je ozdravela! Glejte, zdaj hodil! Ali ste videli?« — Otrok je šel popolnoma sam po zakristiji. Sam sebi se je žudil. Mati je prosila nato sv. blagoslova. Deklica je sama pokleknila in tudi brez materine pomoči vstala. Duhovnik je takoj spoznal, da je to deklica, katero je mati prej držala v rokah in ki ni mogla cele hostije zaužiti.

Ta izredni dogodek je opazovalo veliko romarjev, ki so svoja opazovanja potrdili s pisnimi izjavami.

Cerkvena oblast je pri presoji takih izrednih ozdravljenj silno previdna. Ne zgodi se zlepa, da bi se kako tako ozdravljenje uradno proglasilo za čudež.

načrtov za svojo bodočnost. V velikú oporo je bil materi, katera ga bo težko pogrešala. Na zadnji poti so ga spremili Marijina družba, Prosvetno društvo z zastavo in njegovi tovariši delavci iz opekarne v Vodicah. Bodi mu Bog milostljiv sodnik.

Polkov Gradec. Letos 10. julija ob proslavi stoletnice škofa Jakoba Trobca smo obljubili, da bomo slavnemu rojaku v spomin postavili prosvetni dom s telovadiščem. Sredi preteklega meseca smo začeli že z delom. Zapeli so krampi in

Dajte nam, dajte nam...

dajte nam to, kar nam je všeč, kar naša narava zahteva. Nam je treba čiste kopeli v nežni peni, kakršno daje terpentinsvo milo »Oven«. Perite nas z milom »Oven«, ki nam daje svežost prijetnega vonja.

OVEN
terpentinovo milo

V VSAKO KATOLISKO HIŠO SPADA KATOLISKI CASOPISI

Mark Twain:

Kako sem ustrelil medveda

O mojem slučajnem srečanju z medvedom v Adirondacku lansko poletje je nastalo toliko nasprotujočih si govoric, da je v zadoščenje javnosti kakor tudi samemu in medvedu potrebno to zadve jasno razčistiti. Hkrati pa mi izvolite oprostiti, da nisem dal tega svojega junaškega dejanja javno proslaviti, saj je ustrelitev medveda zares tako zelo redek dogodek.

Tisto srečanje je bilo tako zame, kakor tudi za medveda čisto nepričakovano. Naj nisem imel prav nobenega namena odriniti nad medveda, pa tudi nimam vzroka misliti, da bi se bil medved pripravil na pohod proti meni. Dejstvo je, da sva oba hkrati nabirala v gozdu borovnice in se slučajno srečala. Med posetniki Adirondacka se o medvedih vedno prav mnogo govori in vseprek izražajo ljudje željo, da bi radi videli v takih krajih gozdovih kakega kosmatince, zraven pa ugibljejo to in ono, kako se je treba vesti tistemu ali tisti, ki se z njim sreča. A medvedje so kajpada silno redke in bojazljive živali, ki se samo maloštevilnim izvoljencem prikažejo.

Bil je vroč dan v avgustu, dan, na kakršen bi se vsakršno doživetje zdelo nemogoče. A moji domači — bili so štirje v naši hišici — so jo vendarle uganili in med odpravili po borovnice na jaso v hrbitovitem ozadju naše domačije. Jaso, ali bolje, vrsta jasic, ki so ležale v gozdu, druga za drugo, so bile goste preraste z grmovjem in robidovjem in niso bile puste. Krave so se pasle po njih, prodirale po listnatih stezah z enega odprtega prostora na drugega in hlatale z jeziki po vršičih v grmovju. Domači so me bili prijazno oskrbeli s šestkvartnim vrčem in mi rekli, da ne smem predolgo izostati.

Tudi puško sem vzel s seboj, ne morda iz kakšnih razbojniških nagibov, marveč samo tako zaradi lepšega. Saj se človeku, ki ima pločevinasti vrč v roki, na vso moč poda, če nosi tudi puško na rami. Prav verjetno je bilo, da bi bil utegnil splašiti kakke jerebice. Vznemirjala me je samo misel, kako bi le-to zadel, če slučajno ne bi čepela na veji, ampak bi frfotala po zraku. Za streljanje jerebice imajo lovci vedel delnaboje s šibrami, jaz pa rajši streljam s krogliami, kajti usmrtilcev s krogljo je čednejša, ker ne nagali ptice s svinčevim zrnjem, že preden je čas za to. Moja puška Sharpsovega sistema je imela okroglast magacin (z desetimi patronami) — izborno orožje, last nekega mojega prijatelja, ki je hotel pred leti z njo divjačino streljati. S tisto puško si mogel zadeti drevo — seveda, če ni pihal veter in je bil zraven miren in drevo ni bilo preveč daleč od tebe — mogel si ga zadeti skoraj z vsakim strelom. Kajpada, da je moralo biti drevo precej debelo. Ni mi menda treba omenjati, da tedaj še nisem bil športnik. Šele zadnja leta sem v nekih, kaj malo slavnih okoliščinah prvič ustrelil taščico. Ptica je čepela na nizki črešnji. Nasul sem v veliko cev precejšnjo mero šiber, se splazil pod drevo, naslonil puško na plot, tako da je bil konec cevi le nekaj nad deset čevljev od ptice, zatisnil obe očesi in pritisnil na petelina. Nato sem vstal, da bi videl, kaj se je zgodilo. Taščica je ležala na tisoč kosov raztrgana pod drevesom in noben prirodolovec ne bi bil mogel uganiti, kateri ptičji družini tisti kosi pripadajo. Tedaj se mi je lovstvo pristudilo. A pripetljaj sam omenjam zato, da vam polakem, da si, čeprav sem bil odšel po jagode oborožen, z medvedom nisva bila posebno neenaka.

Ze večkrat pred tem so bili v tistem borovničjem predelu videli medveda. Lani sta nekega poletnega dne brali ondi borovnice naša rdečkova kuharica in sosedova deklica. Nenadoma je priplomastil iz hoste kosmatinec in krenil proti njima. Deklica jo je hitro odkurila in mu ušla, njima. Deklica jo je hitro odkurila in mu ušla, a tetka Kloe je od strahu odrevenela. Namesto

da bi bila skušala uteči, se je sesedla na tleh in začela stokati in cviliti, prepričana, da je izgubljena. Medved pa je spričo njenega vedenja izgrešil svoj namen. Pritacal je bliže, uprl pogled v žensko, stopical okoli nje in jo ogledoval. Brčkone še vse dotlej ni bil videl rdečkoveca, pa je mislil, da se ne bosta dobro razumela. Kratko malo, ko je žensko nekoliko minut ogledoval, se je obrnil in zavil nazaj v gozd. Ta verodostojni zgled medvedje blagosti in krotkosti je mnogo bolj zanimanja vreden kakor tisti iz zgodovine nam znani primer dobrodušnosti nekega leva napram nekemu afriškemu sužnju.

Ko sem se povzpел na grič, sem prislonil puško na drevo in začel nabirati jagode. Črni lesk gozdnega plodu (ki iz daljave vsakokrat več obeta, nego pa ti dá, ko sežeš po njem), me je zapeljivo vabil od grma do grma, tako da sem po krvavih stezah, zasenčenih od listja in premreženih od sončnih žarkov, prodiral naprej in naprej, z jaso na jaso. Od vseh strani mi je zvenelo na ušesa cingljanje zvoncev, pokaanje palic in cepetanje živine, ki si je v goščavi iskala zavetja pred muhami. Ko sem se preril skozi zašarjeno hosto, sem naletel na krotko kravo, ki je prvi hip neumno bulila vame, nato pa odstopicala v goščavo. Privadil sem se te name družine in mirno nabiral jagode. Ves ta gozdni hrup sem pripisoval zgolj živini, niti od daleč nisem mislil na medveda, vsaj na pristnega divjega medveda ne. Pač pa sem ves čas mislil na nekega dobrega pravilničnega medveda, in med tem ko sem trgal jagode, sem snavel povest o žlahtni medvedki, ki je izgubila svojega mladiča in ravno v tem gozdu zgrabila neko drobno deklico, jo prijazno odnesla v svojo votlino in jo tam hranila z medom in svojim mlekom. Ko je deklica toliko dorasla, da je mogla misliti na beg, je obvladana od svojih vrojenih nagonov medvedki ušla, prišla nazaj v očetno hišo v dolini in povedala očetu, kje je medvedka. (Ta del povesti bi bil moral tako izdelati, da je hčerka po kakem rodbinskem znamenju očeta prepoznala

Slovenska občina v letih diktature

»Domoljub« je priobčil v dveh številkah dvoje člankov z gorenjim naslovom: prvega dne 26. januarja t. l. (Stev. 4), drugega dne 27. aprila t. l. — Nadaljevanje smo tedaj prekinili glede na drugo nujno in važno gradivo: o tabornih, prireditvah slovenskih fantov in deklet, o stanovskih zadevah našega kmeta, o denarstvu in denarnih zadrugah itd.

Zdaj pa, ko smo sredi volivnega boja, je gotovo najprikladnejši čas, da si osvežimo spomin, kakšnega »blagoslova« so bili deležni v najhujši dobi diktature in »močne roke« naši občinski odbori in tisočkrat preganjani naši svetli župani in občinski odborniki. Zato nadaljujemo članek, ki smo ga prekinili.

Prvi povod za preganjanje je bila ustanovitev »Sokola kraljevine Jugoslavije« kot državne institucije po zakonu z dne 5. decembra 1929. Drugi in glavni povod za persekucije pa so dale volitve poslancev za narodno skupščino po zakonu z dne 10. septembra 1931., in volitve senatorjev po zakonu z dne 30. septembra 1931. leta.

Morda se res čudno sliši, vsaj za onega, ki ne pozna razmer, zakaj naj bi dala ustanovitev »Sokola« povod za preganjanje občinskih zastopnikov. Pa ni prav nič čudno!

Kdor ve, kakšen pritisk od ministrstev navzdol do vseh oblastev je bil na vsakoogar, ki je imel kakršenkoli javen posel in javno službo, da mora pristopiti k tej »viteški organizaciji«, kakor jo imenuje zakon, bo razumel, da je oblast pritisnila tudi na občine, ki naj bi nagnale župane in vse druge občinske funkcionarje v sokolsko organizacijo, h kateri se je na ukaz moralo prijaviti zlasti učiteljestvo.

Naravno je, da je moral ta pritisk izzvati odpor pri ogromni večini katoliških občinskih zastopnikov, ki so po svoji vesti vezani na direktive jugoslovanskega episkopata. Ker se naši katoliški občinski zastopniki niso vdali ne pozivu ne vabilu, da bi vstopili v sokolske vrste, se je započela organizirana gonja zoper nje. Ni minil dan, ko bi ne bila vložena na vse oblasti ovadba ali zahteva, tudi po več takih vlog dnevno, da se morajo odstaviti župani in drugi občinski zastopniki ter nadomestiti s takimi, ki so člani »Sokola« in pripadniki režima. Ko se je na neko denunciacijo te vrste izjavil neki okrajni glavar (po novem »rezki načelnik«) v svojem poročilu na bansko upravo, da je s tem »Sokol« prekoratil svoj delokrog, je bil dotični za ljudske pravice zavzeti in pri prebivalstvu okraja priljubljeni načelnik — nasilno upokojen.

Vseeno so se morali vsi ti, ki jim je svoj čas ljudstvo poverilo svoje zaupanje, najsi so svoje županske in druge občinske posle izvrševali še tako pošteno in vestno v korist občini in državi, umakniti pristašem režima in Sokolstva, čeprav marsikdo od teh ni imel nobene kvalifikacije za občinskega moža.

Naj navedem samo dvoje, troje primerov. V neki občini (imen načeloma ne navajam) je bil župan odstavljen zovoljo poneverbe občinskega denarja, ugotovljene po uradni reviziji. Takrat je bil na njegovo mesto postavljen za župana mož-poštenjak iz vrst bivše SLS. Ko je začel režim odstavljati najboljše občinske može in jih nadomeščati z novimi iz tako imenovanih »naprednih« vrst, je tudi v tej občini odstavil tistega župana, ki ga je poprej postavil ban namesto prvega, to je na mesto

DOBRO ČTIVO

»Rejec malih živalic, novembrska in decembrska številka, sta izšli. S to dvojno številko zaključuje list peto leto svojega obstoja. Uvodni članek pojasnjuje postanek lista »Rejec malih živalic«; orisana je tudi na kratko zgodovina rejskega pokreta pri nas. V nadaljnjih člankih se vrsti snov o perutinarstvu, kuncereji, kozjereji, ovčjereji, o vzgoji kanarčkov in ribic, o pouku za naše gospodinjce. Albrehtov roman Soncu naproti se tudi konča z veselim koncem, v zadovoljstvo vseh prijateljev malih živalic. Slede društvene vesti, drobšč, novice iz vsega sveta, dopisi, nasveti, književnost, kotiček za mlade rejce itd. List je opremljen z lepimi izvirnimi slikami. Naroča se v Ljubljani, Karunova ulica 10. Ob petletnici mu kličemo: Le krepko naprej!

Edvard Gregorinova božična igra »Kralj z neba« — sedem znamenj ob času rojstva Kristusa Kralja, je izvrstno slovensko delo, da si za božični čas primernejšega ne moremo misliti. Narodno gledališče v Ljubljani je to igro uprizorjalo z najlepšim uspehom. Kako zelo se je priljubila in vkoreninila med narodom ta prelepa božična igra, izpričuje dejstvo, da doživi »Kralj z neba« največje število predstav in da jo igralci odri vsako leto vedno znova ponavljajo. Tudi na letošnje praznike jo še pripravljajo razni odri. V božičnih praznikih si ne moremo misliti svetlejšega spomina, kakor videti na odru jaslice in to v živi besedi in v alikovitih prizorih. Kakor bi bil naš dom pust in prazen brez jaslic, tako je veliko veselje vsem — igralcem in gledalcem, ki se zbirajo in zažive v božičnem času ob svetopisemskih zgodovinskih dogodkih, kakor so se dogravali ob času Jezusovega rojstva v Betlehemu in v Jeruzalemu. Zato Gregorinova božična igra »Kralj z neba« vsem lepo priporočamo v uprizoritev. Knjiga se dobi v jugoslovanski knjigarni in stane 15 din. Primerna je tudi kot čtivo zlasti za šolsko mladino.

onega, ki se je okoristil z občinskim denarjem. Da pa venča svoje delo, je postavil prav tistil ban, ki ga je odstavil, za župana zopet prej odstavljenega »poštenjaka«; a da mu pokaže za prejšnje »vzorno« občinsko gospodarstvo svoje priznanje, mu je še navrgel gerentstvo sosedne občine, kjer sploh nihče ni hotel prevzeti županstva. To vse se lahko ugotovi po uradnih spisih, če se niso morda »zgubili«.

V drugi občini je bil odžagan župan odličnih svojstev, ugleden ne samo v domači občini, ampak tudi daleč preko mej okraja. Za naslednika mu je bil postavljen človek, ki niti zase ni znal gospodariti in ki je štel med svoje pristaše samo take, ki so znali sukati »fraklje«.

V tretji občini je bil odstavljen župan, ki je gospodarsko dvignil občino nad vse druge v sosesčini. Za župana pa je bil postavljen kričoč, ki ni imel prav nobene zasluge, ampak je bil vnet sokolski priganjač, v kakršnega se je prelevil iz nekdanjega — komunista.

In v četrti, in v peti, in v stoti občini...! Lahko bi napisal celo knjigo o tem.

Dejal sem že, da so bile razpisane volitve poglaviti povod za persekucije občinskih zastopnikov. Eksponenti režima so dobro vedeli, da morajo imeti poslušne hlapce v občinah, če hočejo izvesti volitve v prid režima. Samo uradni pritisk v senci bajonetov in pendrekov jim še ni zadostoval. Kolikor niso zadostovale razne ovadbe iz sokolskih vrst, so izpopolnila poročila okrajnih glavarjev, seveda po pobudi in posredovanju raznih denuncijantov.

Ataturk, diktator nove Turčije umrl

Dne 10. novembra je po hudi bolezni v svojem letnem dvorcu v Carigradu umrl predsednik Turčije Kemal Ataturk, za novo Turčijo nad vse zaslužni mož. Iz zaostale beraške svoje domovine je naredil novo, moderno državo. Bil je eden glavnih stebrov Balkanske zveze in velik pobornik prijateljstva z Jugoslavijo. — Izvolili so mu že namestnika v osebi generala Izmet Inenija.

Slišim izgovarjati
moje ime ...

To ni nič čudnega, zakajenske so rade pogovarjajo o meni. Posebno ob takem vremenu! Druga drugi me pripočajo kot najboljšo sredstvo proti rdeči, ostri in spokani koži. Tako je prav! Zakaj: samo Nivea vsebuje Eucerit, edino okrepevalno sredstvo za kožo.

kam nalagajo denarne kazni po mili volji in so te včasih višje kakor celodnevni zaslužek. Ako n. pr. pusti delavka pri šivanju sraje čez ped dolgo nit, sledi kazen od 5 do 35 din, čeprav zakon tako visoko kaznovanje izrecno prepoveduje.

Zveza združenih delavcev, naša katoliška delavska organizacija, je sedaj na delu, da tem trpinom delavcem in delavkam pribori boljši košek kruha. Kako se je godilo prekmurskemu delavstvu, se vidi že iz tega, da znese razlika na minimalne plače in pribitek za nadurno delo za zadnji dve leti 360.000 din in se Zveza združenih delavcev odločno bori za naknadno izplačilo tega znosa oškodovanemu prekmurskemu delavstvu.

